

Розв'язання задач на границі
функцій. Еквівалентність, границі на
нескінченності, визначні границі

Задача

Знайти границю

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \sin 5x}{2x + \sin 3x}$$

Скористаймося еквівалентністю.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \sin 5x}{2x + \sin 3x}$$

Скористаймося еквівалентністю.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \sin 5x}{2x + \sin 3x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - 5x}{2x + 3x}$$

Скористаймося еквівалентністю.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - \sin 5x}{2x + \sin 3x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x - 5x}{2x + 3x} = -\frac{4}{5}$$

Задача

Знайти границю

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sin(a + 2h) - 2\sin(a + h) + \sin a}{h^2}$$

$$\begin{aligned}\lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sin(a + 2h) - 2 \sin(a + h) + \sin a}{h^2} &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{2 \sin \frac{2a + 2h}{2} \cos \frac{2h}{2} - 2 \sin(a + h)}{h^2} = \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{2 \sin(a + h)(\cos h - 1)}{h^2} = 2 \lim_{h \rightarrow 0} \sin(a + h) \cdot \lim_{h \rightarrow 0} \frac{-2 \sin^2(h/2)}{4(h/2)^2} = \\ &= 2 \sin a \cdot \left(-\frac{1}{2}\right) = -\sin a\end{aligned}$$

Задача

Знайти границю

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x \cdot \operatorname{tg}^2 x}{1 - \cos x + \sin x}$$

Скористаймося еквівалентністю.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x \cdot \operatorname{tg}^2 x}{1 - \cos x + \sin x}$$

Скористаймося еквівалентністю.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x \cdot \operatorname{tg}^2 x}{1 - \cos x + \sin x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\left(1 + \frac{x^2}{2}\right) \cdot x^2}{1 - \left(1 + \frac{x^2}{2}\right) + x}$$

Скористаймося еквівалентністю.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x \cdot \operatorname{tg}^2 x}{1 - \cos x + \sin x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\left(1 + \frac{x^2}{2}\right) \cdot x^2}{1 - \left(1 + \frac{x^2}{2}\right) + x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2}{x - \frac{x^2}{2}}$$

Скористаймося еквівалентністю.

$$\begin{aligned}\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x \cdot \operatorname{tg}^2 x}{1 - \cos x + \sin x} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\left(1 + \frac{x^2}{2}\right) \cdot x^2}{1 - \left(1 + \frac{x^2}{2}\right) + x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2}{x - \frac{x^2}{2}} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{1 - \frac{x}{2}}\end{aligned}$$

Скористаймося еквівалентністю.

$$\begin{aligned}\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cos x \cdot \operatorname{tg}^2 x}{1 - \cos x + \sin x} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\left(1 + \frac{x^2}{2}\right) \cdot x^2}{1 - \left(1 + \frac{x^2}{2}\right) + x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2}{x - \frac{x^2}{2}} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x}{1 - \frac{x}{2}} = 0\end{aligned}$$

Задача

Знайти границю

$$\lim_{x \rightarrow \pi/2} \frac{\operatorname{ctg}^2 x}{\sin x - 1}$$

Скористаймося еквівалентністю.

$$\lim_{x \rightarrow \pi/2} \frac{\operatorname{ctg}^2 x}{\sin x - 1} = \left| \begin{array}{l} y = x - \frac{\pi}{2} \Rightarrow x = y + \frac{\pi}{2} \\ x \rightarrow \pi/2 \Rightarrow y \rightarrow 0 \end{array} \right|$$

Скористаймося еквівалентністю.

$$\lim_{x \rightarrow \pi/2} \frac{\operatorname{ctg}^2 x}{\sin x - 1} = \left| \begin{array}{l} y = x - \frac{\pi}{2} \Rightarrow x = y + \frac{\pi}{2} \\ x \rightarrow \pi/2 \Rightarrow y \rightarrow 0 \end{array} \right| = \lim_{y \rightarrow 0} \frac{\operatorname{tg}^2 y}{\cos y - 1}$$

Скористаймося еквівалентністю.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow \pi/2} \frac{\operatorname{ctg}^2 x}{\sin x - 1} &= \left| \begin{array}{l} y = x - \frac{\pi}{2} \Rightarrow x = y + \frac{\pi}{2} \\ x \rightarrow \pi/2 \Rightarrow y \rightarrow 0 \end{array} \right| = \lim_{y \rightarrow 0} \frac{\operatorname{tg}^2 y}{\cos y - 1} = \\ &= \lim_{y \rightarrow 0} \frac{y^2}{1 - \frac{y^2}{2} - 1} \end{aligned}$$

Скористаймося еквівалентністю.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow \pi/2} \frac{\operatorname{ctg}^2 x}{\sin x - 1} &= \left| \begin{array}{l} y = x - \frac{\pi}{2} \Rightarrow x = y + \frac{\pi}{2} \\ x \rightarrow \pi/2 \Rightarrow y \rightarrow 0 \end{array} \right| = \lim_{y \rightarrow 0} \frac{\operatorname{tg}^2 y}{\cos y - 1} = \\ &= \lim_{y \rightarrow 0} \frac{y^2}{1 - \frac{y^2}{2} - 1} = -2 \end{aligned}$$

Задача

Вважаючи, що x — нескінченно мала першого порядку, визначити порядок малості функції $\sin x - \operatorname{tg} x$.

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \frac{\sin x}{\cos x}}{x^k}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \frac{\sin x}{\cos x}}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k \cos x}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \frac{\sin x}{\cos x}}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k \cos x} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{\cos x} \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k} \end{aligned}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \frac{\sin x}{\cos x}}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k \cos x} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{\cos x} \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k} = 1 \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x (\cos x - 1)}{x^k \cos x} \end{aligned}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \frac{\sin x}{\cos x}}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k \cos x} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{\cos x} \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k} = 1 \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x (\cos x - 1)}{x^k \cos x} = -2 \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cdot \sin^2 \frac{x}{2}}{x^k} \end{aligned}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \frac{\sin x}{\cos x}}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k \cos x} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{\cos x} \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k} = 1 \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x (\cos x - 1)}{x^k \cos x} = -2 \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cdot \sin^2 \frac{x}{2}}{x^k} \\ &= -2 \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \cdot \frac{x^2}{4}}{x^k} \end{aligned}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \frac{\sin x}{\cos x}}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k \cos x} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{\cos x} \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k} = 1 \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x (\cos x - 1)}{x^k \cos x} = -2 \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cdot \sin^2 \frac{x}{2}}{x^k} \\ &= -2 \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \cdot \frac{x^2}{4}}{x^k} = -\frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow 0} x^{3-k}. \end{aligned}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \frac{\sin x}{\cos x}}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k \cos x} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{\cos x} \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k} = 1 \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x (\cos x - 1)}{x^k \cos x} = -2 \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cdot \sin^2 \frac{x}{2}}{x^k} \\ &= -2 \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \cdot \frac{x^2}{4}}{x^k} = -\frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow 0} x^{3-k}. \end{aligned}$$

Скінченне, відмінне від нуля значення маємо лише для $k = 3$.

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \operatorname{tg} x}{x^k} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x - \frac{\sin x}{\cos x}}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k \cos x} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{\cos x} \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cos x - \sin x}{x^k} = 1 \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x (\cos x - 1)}{x^k \cos x} = -2 \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x \cdot \sin^2 \frac{x}{2}}{x^k} \\ &= -2 \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x \cdot \frac{x^2}{4}}{x^k} = -\frac{1}{2} \lim_{x \rightarrow 0} x^{3-k}. \end{aligned}$$

Скінченне, відмінне від нуля значення маємо лише для $k = 3$.

Отже, $\sin x - \operatorname{tg} x$ має третій порядок малості щодо x .

Задача

Вважаючи, що x — нескінченно мала першого порядку, визначити порядок малості функції $\ln(1 + x^2 + x^3)$.

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1 + x^2 + x^3)}{x^k}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1 + x^2 + x^3)}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2 + x^3}{x^k}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1 + x^2 + x^3)}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2 + x^3}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2(1 + x)}{x^k}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2+x^3}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2(1+x)}{x^k} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} (1+x) \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2}{x^k} \end{aligned}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2+x^3}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2(1+x)}{x^k} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} (1+x) \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2}{x^k} = 1 \cdot \lim_{x \rightarrow 0} x^{2-k} \end{aligned}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2+x^3}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2(1+x)}{x^k} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} (1+x) \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2}{x^k} = 1 \cdot \lim_{x \rightarrow 0} x^{2-k} = \lim_{x \rightarrow 0} x^{2-k}. \end{aligned}$$

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2+x^3}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2(1+x)}{x^k} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} (1+x) \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2}{x^k} = 1 \cdot \lim_{x \rightarrow 0} x^{2-k} = \lim_{x \rightarrow 0} x^{2-k}. \end{aligned}$$

Скінченне, відмінне від нуля значення маємо лише для $k = 2$.

За означенням слід знайти таке k , щоб $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k}$ мала скінченне значення, яке є відмінним від нуля.

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1+x^2+x^3)}{x^k} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2+x^3}{x^k} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2(1+x)}{x^k} = \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} (1+x) \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x^2}{x^k} = 1 \cdot \lim_{x \rightarrow 0} x^{2-k} = \lim_{x \rightarrow 0} x^{2-k}. \end{aligned}$$

Скінченне, відмінне від нуля значення маємо лише для $k = 2$.

Отже, $\ln(1+x^2+x^3)$ має другий порядок малості щодо x .

Задача

Вважаючи, що x — нескінченно мала першого порядку, визначити порядок малості функції $\cos 3x - \cos x$.

Розв'язати самостійно.

Задача

Знайти границю

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{(3x - 2)(1 - x)(2 + x)}{2x^3 + x^2 - 1}$$

Ділимо чисельник і знаменник на найбільший зі степенів $x - x^3$:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{(3x - 2)(1 - x)(2 + x)}{2x^3 + x^2 - 1}$$

Ділимо чисельник і знаменник на найбільший зі степенів $x - x^3$:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{(3x - 2)(1 - x)(2 + x)}{2x^3 + x^2 - 1} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\left(3 - \frac{2}{x}\right) \left(\frac{1}{x} - 1\right) \left(\frac{2}{x} + 1\right)}{2 + \frac{1}{x} - \frac{1}{x^3}}$$

Ділимо чисельник і знаменник на найбільший зі степенів $x - x^3$:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{(3x - 2)(1 - x)(2 + x)}{2x^3 + x^2 - 1} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\left(3 - \frac{2}{x}\right) \left(\frac{1}{x} - 1\right) \left(\frac{2}{x} + 1\right)}{2 + \frac{1}{x} - \frac{1}{x^3}} = \frac{3 \cdot (-1) \cdot 1}{2}$$

Ділимо чисельник і знаменник на найбільший зі степенів $x - x^3$:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{(3x - 2)(1 - x)(2 + x)}{2x^3 + x^2 - 1} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\left(3 - \frac{2}{x}\right) \left(\frac{1}{x} - 1\right) \left(\frac{2}{x} + 1\right)}{2 + \frac{1}{x} - \frac{1}{x^3}} = \frac{3 \cdot (-1) \cdot 1}{2} = -\frac{3}{2}$$

Задача

Знайти границю

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{5x^2 - 3x + 1}{3x^2 + x - 5}$$

Ділимо чисельник і знаменник на найбільший зі степенів $x - x^2$:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{5x^2 - 3x + 1}{3x^2 + x - 5}$$

Ділимо чисельник і знаменник на найбільший зі степенів $x - x^2$:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{5x^2 - 3x + 1}{3x^2 + x - 5} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{5 - \frac{3}{x} + \frac{1}{x^2}}{3 + \frac{1}{x} - \frac{5}{x^2}}$$

Ділимо чисельник і знаменник на найбільший зі степенів $x - x^2$:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{5x^2 - 3x + 1}{3x^2 + x - 5} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{5 - \frac{3}{x} + \frac{1}{x^2}}{3 + \frac{1}{x} - \frac{5}{x^2}} = \frac{5}{3}$$

Задача

Знайти границю $\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x+3}{x-1} \right)^{x+3}$.

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x+3}{x-1} \right)^{x+3} = \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x-1+4}{x-1} \right)^{x+3} = \left\{ \begin{array}{l} y = x - 1 \\ x \rightarrow \infty \\ y \rightarrow \infty \end{array} \right\} = \lim_{y \rightarrow \infty} \left(\frac{y+4}{y} \right)^{y+4} =$$

$$\begin{aligned}\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x+3}{x-1} \right)^{x+3} &= \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x-1+4}{x-1} \right)^{x+3} = \left\{ \begin{array}{l} y = x-1 \\ x \rightarrow \infty \\ y \rightarrow \infty \end{array} \right\} = \lim_{y \rightarrow \infty} \left(\frac{y+4}{y} \right)^{y+4} = \\ &= \lim_{y \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{4}{y} \right)^y \cdot \lim_{y \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{4}{y} \right)^4 = \\ &= \left\{ z = \frac{y}{4} \right\} = \lim_{z \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{z} \right)^{4z} = \left(\lim_{z \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{z} \right)^z \right)^4 = e^4\end{aligned}$$

Задача

Знайти границю

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x-3}{x} \right)^{3x-1}$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x-3}{x} \right)^{3x-1}$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x-3}{x} \right)^{3x-1} = \left| \begin{array}{l} \frac{x-3}{x} = 1 + \frac{1}{y} \Rightarrow y = -\frac{x}{3}; x = -3y \Rightarrow 3x - 1 = -9y - 1 \\ x \rightarrow \infty \Rightarrow y \rightarrow \infty \end{array} \right|$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x-3}{x} \right)^{3x-1} = \left| \begin{array}{l} \frac{x-3}{x} = 1 + \frac{1}{y} \Rightarrow y = -\frac{x}{3}; x = -3y \Rightarrow 3x - 1 = -9y - 1 \\ x \rightarrow \infty \Rightarrow y \rightarrow \infty \end{array} \right| =$$
$$= \lim_{y \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{y} \right)^{-9y-1}$$

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x-3}{x} \right)^{3x-1} &= \left| \begin{array}{l} \frac{x-3}{x} = 1 + \frac{1}{y} \Rightarrow y = -\frac{x}{3}; x = -3y \Rightarrow 3x - 1 = -9y - 1 \\ x \rightarrow \infty \Rightarrow y \rightarrow \infty \end{array} \right| = \\ &= \lim_{y \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{y} \right)^{-9y-1} = \lim_{y \rightarrow \infty} \left[\left(1 + \frac{1}{y} \right)^y \right]^{-9} \cdot \lim_{y \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{y} \right)^{-1} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\frac{x-3}{x} \right)^{3x-1} &= \left| \begin{array}{l} \frac{x-3}{x} = 1 + \frac{1}{y} \Rightarrow y = -\frac{x}{3}; x = -3y \Rightarrow 3x - 1 = -9y - 1 \\ x \rightarrow \infty \Rightarrow y \rightarrow \infty \end{array} \right| = \\ &= \lim_{y \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{y} \right)^{-9y-1} = \lim_{y \rightarrow \infty} \left[\left(1 + \frac{1}{y} \right)^y \right]^{-9} \cdot \lim_{y \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{y} \right)^{-1} = e^{-9} \end{aligned}$$

Задача

Знайти границю

$$\lim_{x \rightarrow 1} (7 - 6x)^{\frac{x}{3x-3}}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} (7 - 6x)^{\frac{x}{3x-3}}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} (7 - 6x)^{\frac{x}{3x-3}} = \left| \begin{array}{l} 7 - 6x = 1 + \frac{1}{y} \Rightarrow y = \frac{1}{6-6x}; x = 1 - \frac{1}{6y} \Rightarrow \\ \frac{x}{3x-3} = -2y + \frac{1}{3}; x \rightarrow 1 \Rightarrow y \rightarrow \infty \end{array} \right|$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} (7 - 6x)^{\frac{x}{3x-3}} = \left| \begin{array}{l} 7 - 6x = 1 + \frac{1}{y} \Rightarrow y = \frac{1}{6-6x}; x = 1 - \frac{1}{6y} \Rightarrow \\ \frac{x}{3x-3} = -2y + \frac{1}{3}; x \rightarrow 1 \Rightarrow y \rightarrow \infty \end{array} \right| =$$
$$= \lim_{y \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{y} \right)^{-2y + \frac{1}{3}}$$

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 1} (7 - 6x)^{\frac{x}{3x-3}} &= \left| \begin{array}{l} 7 - 6x = 1 + \frac{1}{y} \Rightarrow y = \frac{1}{6-6x}; x = 1 - \frac{1}{6y} \Rightarrow \\ \frac{x}{3x-3} = -2y + \frac{1}{3}; x \rightarrow 1 \Rightarrow y \rightarrow \infty \end{array} \right| = \\ &= \lim_{y \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{y}\right)^{-2y + \frac{1}{3}} = \lim_{y \rightarrow \infty} \left[\left(1 + \frac{1}{y}\right)^y\right]^{-2} \cdot \lim_{y \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{y}\right)^{\frac{1}{3}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 1} (7 - 6x)^{\frac{x}{3x-3}} &= \left| \begin{array}{l} 7 - 6x = 1 + \frac{1}{y} \Rightarrow y = \frac{1}{6-6x}; x = 1 - \frac{1}{6y} \Rightarrow \\ \frac{x}{3x-3} = -2y + \frac{1}{3}; x \rightarrow 1 \Rightarrow y \rightarrow \infty \end{array} \right| = \\ &= \lim_{y \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{y}\right)^{-2y + \frac{1}{3}} = \lim_{y \rightarrow \infty} \left[\left(1 + \frac{1}{y}\right)^y\right]^{-2} \cdot \lim_{y \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{y}\right)^{\frac{1}{3}} = e^{-2} \end{aligned}$$